

Secundària
BambúLector

Guia de lectura adaptada
al model educatiu de les
competències i les directrius
de PISA.

Remei Barberà Gomis

L'univers de Poe

Edgar Allan Poe

Nom

Centre

L'escarabat d'or

- 1 Els protagonistes d'aquesta història han de cavar un segon forat després de comprovar que el primer no era correcte. Què havia fallat en el primer intent?

- 2 Un **criptograma** és un text escrit amb caràcters secrets, és a dir, amb un llenguatge xifrat en què cada símbol o nombre correspon a una lletra diferent. Legrand desxifra un criptograma format per signes vermells que apareixen si s'escalfa un pergamí. Consultant la taula que hi ha a la pàgina 65 del llibre, desxifra el missatge següent:

*5((5 ?*53(5*46); ≠ (65

- Missatge: _____ .
- Tot i que al llibre no hi aparegui, el símbol) correspon a la lletra _____ .

- 3 Les casualitats tenen molta importància en els relats de Poe, fins al punt que els protagonistes mateixos es pregunten si són casualitats o premonicions. Busca les «casualitats» gràcies a les quals Legrand és capaç de trobar el tresor. Creus que són casualitats? Raona la resposta.

Casualitats	Pàgines	Són realment casualitats?
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

- 4 A les pàgines 25 i 26 del llibre, el narrador i Júpiter, el criat de Legrand, mantenen un diàleg. Completa el text següent, que es refereix a aquesta mena de discurs, amb les paraules:

narrativa · guions · narració · converses · descripció

El diàleg és un tipus de discurs que, juntament amb la _____ i la _____, apareix en el gènere literari de la _____. Expressa la veu dels personatges del relat a través de les seves _____. És dinàmic, fa avançar l'acció i sovint inclou els moments més emotius perquè reproduïx exactament les paraules dels protagonistes de la història. Els _____ precedeixen les intervencions successives de l'un i l'altre.

La carta robada

5 Marca amb una creu els tres estratagemes de què se serveix Dupin per recuperar la carta robada:

- Oculta els ulls darrere d'unes ulleres verdes.
- Oculta el rostre amb un barret que duu calat fins a les orelles.
- Contracta algú perquè dispari un tret fals sota la finestra del ministre.
- Fa entrar un criat amb un avís urgent per al ministre.
- Torna l'endemà amb l'excusa que s'havia deixat els guants.
- Torna l'endemà amb l'excusa que s'havia deixat la tabaquera d'or.

6 Compara la manera d'actuar i de raonar de Dupin, del ministre i del prefecte de policia a «La carta robada». Quins personatges s'assemblen més entre ells? En què es diferencien del tercer?

Els dos personatges que s'assemblen més són...

Diferències:

El retrat oval

- 8 El títol original de la narració «El retrat oval» va ser «Life in Death» («Vida després de la mort»). Quina diferència hi ha entre tots dos títols?

Quin et sembla més encertat? Raona la resposta.

Finalment, proposa un altre títol que contingui les paraules *art* i *vida*.

- 9 Llegeix amb atenció l'oració següent:

«[...] estimava i apreciava totes les coses; només detestava l'Art, que era el seu rival [...]»

Què significa? _____

Quines dues figures retòriques hi identifiqués? _____

- 10 Com interpretes la reacció del narrador en veure per primera vegada el retrat oval?

11 Respon amb citacions del relat les preguntes següents:

A Com va anar a parar el narrador a la mansió on va descobrir el retrat?

B Com va tenir notícia de la història del retrat?

12 Resumeix amb les teves paraules l'argument de la narració «El retrat oval».

La setmana dels tres diumenges

- 13** «La setmana dels tres diumenges» conté possibles elements autobiogràfics que permeten relacionar el narrador amb l'autor. Enumera'ls.

Elements autobiogràfics:

- 14** Hi ha una figura literària que s'anomena **paradoxa**, que consisteix en una combinació d'idees contradictòries que semblen absurdes. Quina paradoxa hi ha en el títol d'aquesta narració?

- 15** La descripció del besoncle Rumgudgeon és molt completa. Després de llegir la pàgina 115 i la 117, enumera els adjectius que utilitza el narrador per descriure'l.

Pàgina 115: _____

Pàgina 117: _____

Basant-te en aquests adjectius, com creus que és la relació entre Bobby i el besoncle?

La veritat sobre el cas del senyor Valdemar

16 Indica si les afirmacions són vertaderes (V) o falses (F).

V	F	
☐	☐	El senyor Valdemar accepta voluntàriament ser objecte d'un experiment mesmèric.
☐	☐	El narrador vol experimentar si la influència mesmèrica pot aturar el procés natural de la mort.
☐	☐	Per aconseguir fer entrar el pacient en trànsit, el narrador ha d'estar a l'habitació tot sol amb el senyor Valdemar.
☐	☐	La família del senyor Valdemar s'oposa a l'experiment.
☐	☐	En acabar l'experiment, tots els presents a l'habitació esperen trobar el senyor Valdemar despert.

17 El temps narratiu d'un text literari és la quantitat de temps que dura l'acció que s'explica. En el cas d'aquest relat, ¿quant temps transcorre entre la data prevista per a la mort del senyor Valdemar i la seva desaparició definitiva?

18 Un bon autor literari «atrapa» els seus lectors des de les primeres línies:

«Per descomptat, no pretendré considerar sorprenent en absolut que l'extraordinari cas del senyor Valdemar hagi suscitat discussions. Hauria estat un miracle que no hagués passat, sobretot tenint en compte les circumstàncies.» (pàg. 127)

En el relat el narrador hipnotitza un pacient i atura així el procés natural de la mort. Es parla de mesmerisme, creença pseudocientífica de l'època d'Edgar Allan Poe. Quina opinió en tens, tu, d'aquesta mena de pràctiques?

L'univers de Poe

19 Completa aquesta taula amb les característiques que es demanen de cada relat dels que componen el llibre que acabes de llegir.

Narració	Espai	Temps	Narració en 1a o en 3a persona?	Aventures/ misteri/ terror/ detectivesca
<i>L'escarabat d'or</i>	_____ _____	_____ _____	_____	_____ _____ _____
<i>La carta robada</i>	_____	_____ _____	_____	_____
<i>El retrat oval</i>	_____	_____ _____	_____	_____
<i>La setmana dels tres diumenges</i>	_____ _____	_____ _____	_____	_____ _____
<i>La veritat sobre el cas del senyor Valdemar</i>	_____ _____	_____ _____	_____	_____ _____

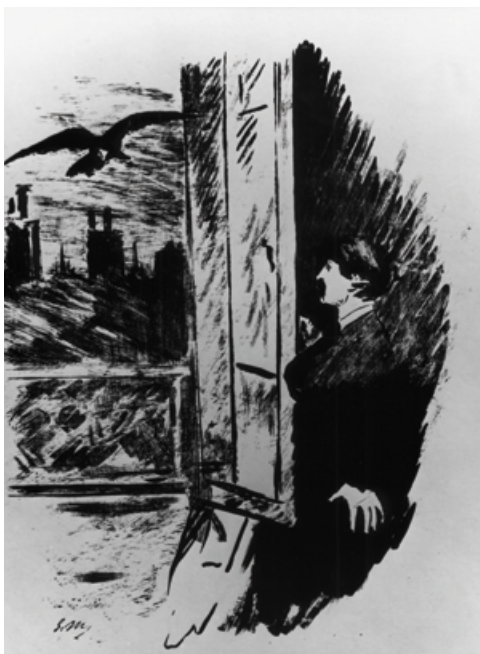
Quines dues característiques et semblen més constants?

20 Reflexiona sobre la presència i el valor que Poe atorga en els seus relats als elements següents:

- A** Els personatges femenins (N'hi ha gaires? Quin paper tenen en la història?)

- B** L'amistat (Els narradors la consideren com un valor positiu? Els personatges la posen en pràctica?)

- C** El coneixement de la realitat (Els diferents personatges volen conèixer el món que els envolta? Com arriben a conèixer-lo? Utilitzen només mètodes racionals?)

A l'entorn de... «L'univers de Poe»

(activitats associades al quadern documental)

- A** Llegeix el capítol «La societat nord-americana en l'època de Poe» i respon aquestes dues preguntes:

Com és Júpiter?

Quines repercussions té el color de la seva pell en el seu comportament i en el context històric general de la narració?

- B** Argumenta si «L'escarabat d'or» és una narració d'aventures, de misteri o detectivesca.

És d'aventures perquè...

És de misteri perquè...

És detectivesca perquè...

- C** Poe ha estat considerat l'inventor dels relats detectivescos, de manera que Dupin seria un precursor dels detectius de ficció. Exemplifica amb citacions d'aquest relat les característiques d'aquesta mena de narracions.

El detectiu supera la policia en eficàcia i capacitat de raonament.

El detectiu mostra a un interlocutor el raonament hipoteticodeductiu que ha seguit per aclarir el cas.

El detectiu entra en acció personalment per resoldre el cas.

El detectiu intueix des del primer moment la solució del misteri.

- D** Els lectors de l'època de Poe van pensar que «La veritat sobre el cas del senyor Valdemar» estava basat en fets reals. Busca en el relat indicis que facin pensar en la veracitat de l'experiment i altres que en demostrin la falsedat.

El relat és cert

El relat és fals

E Numera els retrats per relacionar-los amb els noms d'alguns autors que van rebre la influència d'Edgar Allan Poe.

1. Jules Verne

2. Joseph Conrad

3. Robert Louis Stevenson

4. Charles Baudelaire

5. Herman Melville

6. Arthur Conan Doyle

F Completa la taula següent:

El personatge C. Auguste Dupin es pot considerar el precursor d'altres detectius cèlebres com...	_____ , d'Arthur Conan Doyle.
	Hércules Poirot , d' _____ .
	Inspector Maigret, de _____ .

Editorial Casals
www.bambulector.com